

I

(Beslutninger og resolutioner, henstillinger og udtalelser)

BESLUTNINGER OG RESOLUTIONER

RÅDET

Rådets resolution om en ny europæisk dagsorden for voksenuddannelse

(2011/C 372/01)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

SOM TAGER FØLGENDE I BETRAGTNING:

Europa 2020-strategien for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst anerkender livslang læring og udvikling af færdigheder som centrale elementer som svar på den aktuelle økonomiske krise, den demografiske aldring og den bredere økonomiske og sociale strategi for Den Europæiske Union.

Krisen har understreget den store rolle, som voksenuddannelse ⁽¹⁾ spiller med hensyn til at opfylde *Europa 2020*-målene, ved at give voksne — især lavtuddannede og ældre arbejdstagere — mulighed for at forbedre deres evne til at tilpasse sig ændringer på arbejdsmarkedet og i samfundet. Voksenuddannelse udgør et middel til opkvalificering eller omskoling af de personer, der er berørt af arbejdsløshed, omstrukturering og karriereskift, og yder et vigtigt bidrag til social inklusion, aktivt medborgerskab og personlig udvikling.

OG SOM HENVISER TIL FØLGENDE:

1. I Europa-Parlamentets beslutning af 16. januar 2008 om voksenuddannelse: *Det er aldrig for sent at lære* opfordres medlemsstaterne indtrængende til at fremme erhvervelse af viden og udvikling af en kultur med livslang læring, især ved at gennemføre ligestillingspolitikker, der skal gøre voksenuddannelse mere attraktiv, mere tilgængelig og mere effektiv.
2. Rådets konklusioner fra maj 2008 ⁽²⁾ om voksenuddannelse, der for første gang fastsatte et sæt fælles prioriteter for voksenuddannelsessektoren, banede vej for intensiveret europæisk samarbejde mellem de forskellige interessenter og foreslog en række specifikke foranstaltninger for perioden 2008-2010 (herefter benævnt »handlingsplanen») med henblik på at øge deltagelsen i og højne kvaliteten af voksenuddannelse.

3. Resolutionen vedtaget af Rådet og repræsentanterne for medlemsstaternes regeringer, forsamlet i Rådet, den 21. november 2008 om bedre integration af livslang vejledning i strategierne for livslang læring, der fremhævede betydningen af vejledning som en fortsat proces, der sætter borgere i alle aldre i stand til på et hvilket som helst tidspunkt i deres liv at gøre sig deres evner, kompetencer og interesser bevidst, at træffe beslutninger vedrørende uddannelse, erhvervsuddannelse og beskæftigelse og at tilrettelægge deres individuelle livsforløb med hensyn til læring, arbejde og andre omstændigheder.

4. Rådets konklusioner af 12. maj 2009 ⁽³⁾, som fastsatte en strategisk ramme for europæisk samarbejde på uddannelsesområdet (»ET 2020«), der er i fuld overensstemmelse med *Europa 2020*- strategien, og hvis fire mål — i forbindelse med livslang læring og mobilitet, kvalitet og effektivitet, lighed, social samhørighed og aktivt medborgerskab samt kreativitet og innovation — er lige så relevante for voksenuddannelse.

5. Rådets og Kommissionens fælles situationsrapport 2010 om gennemførelsen af »arbejdsprogrammet for uddannelse og erhvervsuddannelse 2010« ⁽⁴⁾, som understregede, at det i forbindelse med voksenuddannelse også er vigtigt, at udbuddet dækker den samlede række af nøglekompetencer, og bemærkede, at en stor udfordring består i at sikre, at alle lærende nyder godt af innovative metoder, herunder lærende i voksenuddannelsen.

6. *Europa 2020*-flagskibsinitiativerne:

— *en dagsorden for nye kvalifikationer og nye job*, der opfordrer medlemsstaterne til at sikre, at mennesker får de kvalifikationer, der er nødvendige for yderligere læring og for arbejdsmarkedet gennem almen undervisning, erhvervsuddannelse og videregående uddannelse samt gennem voksenuddannelse

⁽¹⁾ I denne tekst omfatter begrebet *voksenuddannelse* hele spektret af formelle, ikke-formelle og uformelle læringsaktiviteter — både generelle og faglige — blandt voksne, der har forladt grunduddannelsen og erhvervsuddannelsen.

⁽²⁾ EUT C 140 af 6.6.2008, s. 10.

⁽³⁾ EUT C 119 af 28.5.2009, s. 2.

⁽⁴⁾ EUT C 117 af 6.5.2010, s. 1.

- *en europæisk platform mod fattigdom*, der foreslår udviklingen af innovativ uddannelse i dårligt stillede områder for at give dem, der oplever fattigdom og social udstødelse, mulighed for at leve i værdighed og tage aktivt del i samfundet
 - *Innovation i EU*, der fremmer dygtighed i uddannelse og udvikling af kvalifikationer for at sikre fremtidig vækst med innovation i produkter, tjenesteydelser og erhvervsmodeller i et Europa, der står over for en aldrende befolkning og et stort konkurrencemæssigt pres.
7. Rådets konklusioner af 11. maj 2010 om den sociale dimension af uddannelse ⁽¹⁾, hvori det hedder, at udvidet adgang til voksenuddannelse kan skabe nye muligheder for aktiv inddragelse og øget deltagelse i samfundet.
8. Rådets afgørelse af 21. oktober 2010 om retningslinjer for medlemsstaternes beskæftigelsespolitikker ⁽²⁾, som søger at fremme effektive incitamenter til livslang læring for såvel beskæftigede som arbejdsløse »og således sikre, at alle voksne har mulighed for at blive omskølet eller forbedre deres kvalifikationer«.
9. Rådets konklusioner af 18.-19. november 2010 om et styrket europæisk samarbejde om erhvervsrettet uddannelse (VET) ⁽³⁾, der aktivt opfordrede til øget individuel deltagelse i fortsat erhvervsrettet uddannelse, øgede investeringer i udviklingen af menneskelige ressourcer, uddannelse på arbejdspladsen og arbejdsbaseret læring samt tættere samarbejde mellem uddannelsesinstitutioner og arbejdsgivere, navnlig i uddannelsen af lavtuddannede arbejdstagere.

HILSER DET VELKOMMEN, AT

arbejdet er blevet indledt på alle prioriterede områder i handlingsplanen 2008-2010 om end med forskellige hastigheder i de enkelte lande:

- Voksenuddannelsesreformer er i stigende grad forankret i den generelle udvikling på uddannelsesområdet, især udviklingen af nationale referencerammer for kvalifikationer og livslang læring.
- Kvalitetssikring er blevet taget op som et vigtigt emne i voksenuddannelse, og der gøres fremskridt med at udvikle den faglige profil og uddannelse af undervisere i voksenuddannelsen, godkendelse af voksenuddannelsesudbydere og forbedrede vejledningstjenester for voksne.
- Opsøgende arbejde og uddannelsesmuligheder er i stigende grad rettet mod personer med de laveste kvalifikationer for dermed at give dem bedre muligheder for integration i arbejdslivet og i samfundet.

⁽¹⁾ EUT C 135 af 26.5.2010, s. 2.

⁽²⁾ EUT L 308 af 24.11.2010, s. 46.

⁽³⁾ EUT C 324 af 1.12.2010, s. 5.

- Ikke-formel og uformel læring, som udgør en stor del af voksenuddannelsen, bliver i stigende grad anerkendt og valideret, men interessen for valideringsmuligheder er ofte stadig for lav.
- En forbedring af overvågningen af voksenuddannelsessektoren er påbegyndt.

ERKENDER IKKE DESTO MINDRE, AT

der for at kunne tackle følgerne af den økonomiske krise på både kort og lang sigt er behov for, at voksne regelmæssigt øger deres personlige og professionelle færdigheder og kompetencer. I betragtning af den nuværende ustabilitet på arbejdsmarkedet og behovet for at mindske risikoen for social udelukkelse gælder dette navnlig for de lavtuddannede og de dårligt kvalificerede. Alle voksne — også de højt kvalificerede — kan imidlertid drage stor fordel af livslang læring.

Der er dog en voksende enighed om, at voksenuddannelse i øjeblikket er det svageste led i udviklingen af nationale systemer for livslang læring. Deltagelsen i voksenuddannelse er fortsat med at falde fra 9,8 % af de 25-64-årige i 2005 til kun 9,1 % i 2010, hvilket gør det øgede »ET 2020«-mål på 15 % senest i 2020 til en endnu større udfordring. Der er derfor behov for opmærksomhed om forhindringer såsom lav motivation og mangel på omsorgsfaciliteter for at hjælpe kvinder og mænd med at kombinere familieliv og arbejdsliv med læring.

Som i andre sektorer bør voksenuddannelse tilslutte sig en overgang til en politik baseret på læringsresultater, hvor den autonome lærende står centralt, uanset hvor han/hun lærer — på arbejdet, derhjemme, i lokalsamfundet, i forbindelse med frivillige aktiviteter eller i uddannelsesinstitutioner — og udvikle den mangesidede styringsmodel, som dette kræver.

Med henblik på at opnå en voksenuddannelsessektor, der er i stand til at understøtte *Europa 2020*-strategien, skal der stadig gøres meget mere i forhold til effektiv finansiering, i forbindelse med levering af alternative muligheder og tilegnelsen af grundlæggende færdigheder såsom læse- og skrivefærdighed og talfærdighed, men også digitale færdigheder, målrettet læring for indvandrere, kortuddannede og unge, der ikke er i almen uddannelse, beskæftigelse eller erhvervsuddannelse, handicappede og ældre voksne samt samarbejde med arbejdsgivere, arbejdsmarkedets parter og civilsamfundet.

Gennemførelse af handlingsplanen har også fremhævet vanskeligheden ved tilstrækkelig overvågning af voksenuddannelsessektoren på grund af mangel på tilstrækkelige statistiske data og evaluering af politiske tiltag. Evidensbaseret politikformulering på voksenuddannelsesområdet kræver omfattende og sammenlignelige data om alle centrale aspekter ved voksenuddannelse, effektive kontrolsystemer og samarbejde mellem de forskellige agenturer samt forskningsaktiviteter af høj kvalitet.

FINDER, AT

livslang læring omfatter læring fra førskolestadiet til efter pensionering⁽¹⁾. Voksenuddannelse er en vigtig del af den samlede livslange læringsproces, der dækker hele spektret af formelle, ikke-formelle og uformelle læringsaktiviteter — både generelle og faglige — blandt voksne, der har forladt grunduddannelsen og erhvervsuddannelsen.

For at bygge på resultaterne af handlingsplanen for 2008-2010, idet nuværende politikinitiativer suppleres på områderne skoleuddannelse, højere uddannelse (Bolognaprocessen) og VET (Københavnprocessen), er der behov for en ny »europæisk dagsorden for voksenuddannelse« med det formål at sætte alle voksne i stand til at udvikle og øge deres færdigheder og kompetencer livet igennem.

Voksenuddannelse kan yde et væsentligt bidrag til at opfylde *Europa 2020*-målene om at mindske antallet af unge, der forlader skolen for tidligt, til under 10 %. Der skal lægges særlig vægt på en forbedring af vilkårene for det høje antal lavtuddannede europæere, der er målet for *Europa 2020*, indledningsvis med foranstaltninger vedrørende læse- og skrivefærdighed og talfærdighed og alternative muligheder som en forløber for opkvalificering til arbejde og til livet generelt. Erhvervelse af grundlæggende færdigheder som et fundament for at udvikle nøglekompetencer for livslang læring⁽²⁾ eller tackling af problemet med skolefrafald⁽³⁾, og tackling af emner som uddannelse og social integration af indvandrere, romaer og andre udsatte grupper kræver en samordnet indsats i både skole- og voksenuddannelse.

Samtidig skal det store bidrag, som voksenuddannelse kan give til den økonomiske udvikling — ved at styrke produktivitet, konkurrenceevne, kreativitet, innovation og iværksætterånd — anerkendes og støttes.

I denne forbindelse er der også et stort behov for at øge bestræbelserne på at nå målet for *Europe 2020*-strategien om at sikre, at mindst 40 % af unge voksne afslutter en post-gymnasial eller tilsvarende uddannelse. At tage denne udfordring op vil bidrage til at udvikle en konkurrencedygtig økonomi, der bygger på viden og innovation, og som gør fuld brug af sine ressourcer og menneskelige kapital.

OPFORDRER DERFOR TIL

vedtagelsen af en ny europæisk dagsorden for voksenuddannelse, der vil videreføre, supplere og konsolidere arbejdet på voksenuddannelsesområdet under de fire strategiske mål, som Rådet har udpeget inden for »ET 2020«-strategirammen. Dagsordenen skal indledningsvis fokusere på perioden 2012-2014 (jf. bilaget hertil), men bør ses i sammenhæng med en langsigtet vision for voksenuddannelse, der — i perioden indtil 2020 — tilstræber at højne sektorens profil og mere specifikt søger at:

- i) øge mulighederne for voksne, uanset køn og deres personlige og familiemæssige forhold, for at få adgang til læring af høj kvalitet på ethvert tidspunkt i deres liv med henblik på at fremme personlig og faglig udvikling, empowerment, tilpasningsevne, beskæftigelsesegnethed og aktiv deltagelse i samfundet
- ii) udvikle en ny tilgang til voksen- og erhvervsuddannelse, der fokuserer på læringsresultater og ansvarlighed og selvstændighed hos den lærende
- iii) fremme større bevidsthed blandt voksne om, at læring er en livslang indsats, som man bør foretage med jævne mellemrum i løbet af sit liv og især i perioder med arbejdsløshed eller karriereskift
- iv) tilskynde til udviklingen af effektive ordninger for livslang vejledning samt integrerede systemer til validering af ikke-formel og uformel læring
- v) sikre et omfattende udbud af formel og ikke-formel voksen- og erhvervsuddannelse af høj kvalitet med henblik på erhvervelse af nøglekompetencer eller kvalifikationer på alle niveauer inden for den europæiske referenceramme for kvalifikationer, støttet af civilsamfundet og arbejdsmarkedets parter samt af de lokale myndigheder
- vi) sikre fleksible ordninger, der er tilpasset forskellige behov for erhvervsuddannelse af voksne, herunder uddannelse på arbejdspladsen og arbejdspladsbaseret læring
- vii) øge opmærksomheden blandt arbejdsgivere på, at voksenuddannelse bidrager til at fremme produktivitet, konkurrenceevne, kreativitet, innovation og iværksætterånd og er en vigtig faktor for at øge deres ansattes beskæftigelsesegnethed og mobilitet på arbejdsmarkedet
- viii) tilskynde videregående uddannelsesinstitutioner til at inddrage mindre traditionelle grupper af lærende såsom voksne studerende som et middel til at vise social ansvarlighed og større åbenhed over for samfundet som helhed samt som reaktion på de demografiske udfordringer og kravene som følge af den demografiske aldring
- ix) fremme den rolle, som arbejdsmarkedets parter og civilsamfundet spiller i fastlæggelsen af uddannelsesbehov og udviklingen af læringsmuligheder for voksne samt optimere centrale, regionale og lokale myndigheders deltagelse
- x) fremme en afbalanceret fordeling af uddannelsesressourcer i hele livscyklussen på grundlag af fælles ansvar og med et stærkt offentligt engagement, især med hensyn til alternative muligheder og udviklingen af grundlæggende færdigheder

⁽¹⁾ Rådets resolution af 27. juni 2002 om livslang læring (EFT C 163 af 9.7.2002, s. 1).

⁽²⁾ EUT L 394 af 30.12.2006, s. 10.

⁽³⁾ Som understreget i Rådets henstilling fra juni 2011 (EUT C 191 af 1.7.2011, s. 1).

- xi) inddrage arbejdsmarkedets parter og øge deres kendskab til fordelene, også for dem selv, ved læring på arbejdspladsen, herunder udbud af grundlæggende færdigheder
- xii) tilvejebringe veludviklede uddannelses tilbud for seniorer med henblik på at fremme en aktiv, autonom og sund aldring, og hvor der gøres brug af disse personers viden, erfaring, sociale og kulturelle kapital til gavn for samfundet som helhed
- xiii) udvise stor vilje til at fremme voksenuddannelse som et middel til at fremme solidaritet mellem forskellige aldersgrupper, (f.eks. ved hjælp af en »pagt mellem generationerne«) og mellem kulturer og folk med alle baggrunde.

OPFORDRER DERFOR MEDLEMSSTATERNE TIL AT

1. koncentrere deres indsats i løbet af perioden 2012-2014 om de prioriterede områder, der er beskrevet i bilaget, og dermed bidrage til gennemførelsen af de fire prioriteter i »ET 2020«-strategirammen i overensstemmelse med nationale sammenhænge og lovgivning
2. sikre et effektivt samarbejde med de relevante ministerier og interessenter, arbejdsmarkedets parter, erhvervslivet, relevante ikke-statslige organisationer og civilsamfundsorganisationer med henblik på at forbedre sammenhængen mellem politikker om voksenuddannelse og bredere socioøkonomiske politikker
3. samarbejde aktivt på EU-plan for at støtte en vellykket gennemførelse af ovennævnte prioriterede områder, navnlig ved at:
 - i) gøre fuld brug af de livslange læringsværktøjer vedtaget på EU-plan for at fremme voksnes deltagelse i læring
 - ii) udnytte mulighederne i programmet for livslang læring — navnlig under *Grundtvig* og *Leonardo da Vinci* — og dets opfølgingsprogram fra 2014 samt strukturfondene og andre instrumenter, hvor det er relevant, med henblik på at medfinansiere støtteinitiativer
 - iii) anvende den åbne koordinationsmetode til med støtte fra Kommissionen og gennem de relevante europæiske netværk fremme gensidig læring og udveksling af god praksis og erfaring på voksenuddannelsesområdet
 - iv) udpege en national koordinator med henblik på at lette samarbejdet med de øvrige medlemsstater og Kommissionen om gennemførelsen af dagsordenen for voksenuddannelse.

OG OPFORDRER KOMMISSIONEN TIL AT

arbejde med og støtte medlemsstaterne i udviklingen og gennemførelsen af ovennævnte nye europæiske dagsorden for voksenuddannelse og navnlig i udførelsen af de prioriteter for perioden 2012-2014, der er omhandlet i bilag I, bl.a. ved at

- i) sikre komplementaritet og sammenhæng mellem de politiske initiativer, der gennemføres i overensstemmelse med denne resolution, og dem, der er udviklet i forbindelse med andre relevante politiske processer inden for »ET 2020«-strategirammen såsom Københavnprocessen, Bolognaprocessen, EU's moderniseringsdagsorden for videregående uddannelse og initiativer som dem, der vedrører læse- og skrivefærdighed og skolefrafald, som kræver en samordnet tilgang, der omfatter skoleundervisning og voksenuddannelse og fremme af voksenuddannelsesdimensionen inden for disse processer
- ii) etablere et tæt løbende samarbejde med de nationale koordinatore, der er udpeget i medlemsstaterne og de øvrige deltagende lande
- iii) gøre det muligt for medlemsstaterne og de organisationer, der støtter voksenundervisning, at udveksle oplysninger om deres politikker og praksis og om deres vurdering heraf gennem tilrettelæggelse af peer learning-aktiviteter og revisioner, konferencer, workshopper og andre egnede instrumenter, samt i det omfang, ressourcerne tillader det, forbedre dataindsamling om voksenuddannelse som en del af det opdaterede sammenhængende sæt indikatorer og benchmarks, der er planlagt til 2013
- iv) styrke videnbasen om voksenuddannelse i Europa ved at bestille undersøgelser og styrke kapaciteten i de eksisterende forskningsstrukturer, der er relevante for analyse af voksenuddannelsesspørgsmål, herunder samarbejde med Eurydice og Cedefop og andre relevante institutioner, samt fuldt ud udnytte deres informations- og forskningskapaciteter
- v) forfølge og intensivere samarbejdet med relevante internationale organisationer såsom OECD (især ved at udnytte resultaterne af programmet for international vurdering af voksnes kompetencer - PIAAC), FN (navnlig UNESCO) og Europarådet samt andre relevante regionale og globale initiativer såsom knudepunktet Europa-Asien for livslang læring (ASEM)
- vi) udnytte de disponible midler på europæisk plan til at støtte gennemførelsen af denne dagsorden for voksenuddannelse
- vii) aflægge rapport om gennemførelsen af dagsordenen som en del af den fælles »ET 2020«-situationsrapport.

BILAG

EUROPÆISK DAGSORDEN FOR VOKSENUDDANNELSE

Prioriterede områder for perioden 2012-2014

Under hensyn til de specifikke omstændigheder i hver medlemsstat og i overensstemmelse med nationale prioriteter opfordres medlemsstaterne til, med støtte fra Kommissionen, når det er hensigtsmæssigt, at fokusere på de områder, der er omtalt nedenfor, der er de mest relevante for deres særlige behov.

1. Virkeliggørelse af livslang læring og mobilitet

For at øge og udvide voksnes deltagelse i livslang læring i forbindelse med det aftalte EU-mål på 15 % deltagelse i voksenuddannelse og for at hjælpe med at øge andelen af unge voksne med videregående og tilsvarende uddannelseskvalifikationer til 40 % opfordres medlemsstaterne til at fokusere på

- stimulering af efterspørgslen og udvikling af omfattende og let tilgængelige informations- og vejledningssystemer, suppleret af effektive opsøgende strategier, der er rettet mod at øge bevidstheden og motivationen blandt potentielle lærende med særlig fokus på dårligt stillede grupper, elever, der går for tidligt ud af skolen, unge, der ikke er i almen uddannelse, beskæftigelse eller erhvervsuddannelse, lavtuddannede voksne, især dem, der har problemer med læse- og skrivefærdigheder, og fulgt op af alternative muligheder, der fører til en anerkendt kvalifikation på niveau med den europæiske kvalifikationsramme
- fremme af inddragelse af arbejdsgivere for så vidt angår læring på arbejdspladsen med henblik på at udvikle både jobspecifikke kvalifikationer og bredere kvalifikationer, herunder ved hjælp af mere fleksible arbejdstider
- fremme af fleksible læringsforløb for voksne, herunder bredere adgang til videregående uddannelse for personer uden de almindelige adgangskvalifikationer og spredning af spektret af voksenuddannelsesmuligheder på de videregående uddannelsesinstitutioner
- indførelse af fuldt funktionelle systemer til validering af ikke-formel og uformel læring og fremme af, at de benyttes af voksne i alle aldre og på alle kvalifikationsniveauer samt af virksomheder og andre organisationer

2. Højere kvalitet og større effektivitet i uddannelsen

For at opbygge en stærk voksenuddannelsessektor opfordres medlemsstaterne til at fokusere på:

- udvikling af kvalitetssikring for udbydere af voksenuddannelse, f.eks. ved hjælp af akkrediteringssystemer, under hensyntagen til allerede eksisterende kvalitetsrammer/standarder inden for andre sektorer
- forbedring af kvaliteten af voksenundervisere, f.eks. ved at fastlægge kompetenceprofiler, oprette effektive systemer til grunduddannelse og faglig udvikling samt lette mobiliteten for lærere, undervisere og andre voksenundervisere
- sikring af et levedygtigt og gennemslagskraftigt system til finansiering af voksenuddannelse baseret på fælles ansvar med en høj grad af offentligt engagement over for sektoren og støtte til personer, der ikke kan betale, ligelig fordeling af midler igennem den samlede livslange læringsproces, passende bidrag til finansiering fra alle interessenter og udforskning af innovative metoder til en mere effektiv finansiering
- udvikling af mekanismer til at sikre, at uddannelsesudbuddet bedre afspejler arbejdsmarkedets behov, og at det giver muligheder for at erhverve kvalifikationer og udvikle nye færdigheder, som øger folks evne til at tilpasse sig de nye krav i et skiftende miljø
- intensivering af samarbejde og partnerskab mellem alle parter, som har betydning for voksenuddannelse, især offentlige myndigheder, de forskellige udbydere af voksenuddannelsesmuligheder, arbejdsmarkedets parter og civilsamfundets organisationer, navnlig på regionalt og lokalt plan i forbindelse med udviklingen af »læringsregioner« og lokale læringscentre

3. Fremme af lige muligheder, social samhørighed og aktivt medborgerskab gennem voksenuddannelse

For at udvikle voksenuddannelsessektorens kapacitet til at fremme social samhørighed og give folk med behov herfor en ny chance for læring og muligheder i livet samt at bidrage til at mindske andelen af unge, der forlader uddannelsessystemet tidligt, til under 10 % opfordres medlemsstaterne til at fokusere på:

- forbedring af voksnes læse- og skrivefærdighed samt talfærdighed, udvikling af digital læse- og skrivefærdighed og tilvejebringelse af muligheder for voksne for at udvikle de grundlæggende færdigheder og former for læse- og skrivefærdighed, som er nødvendige for at deltage aktivt i det moderne samfund (såsom økonomisk og finansiell forståelse, samfundsmæssig, kulturel, politisk og miljømæssig bevidsthed, læring om sund levevis, forbruger- og mediebevidsthed)

- forøgelse af voksenuddannelsesudbuddet og fremme af enkeltpersoners engagement i voksenuddannelse som et middel til at styrke social integration og aktiv deltagelse i lokalsamfundet og i samfundet og forbedre adgangen til voksenuddannelse for indvandrere, romaer og dårligt stillede grupper samt uddannelsesstilbuddet for flygtninge og asylansøgere, bl.a. indlæring af værtslandets sprog, hvor det er hensigtsmæssigt
- styrkelse af læringsmuligheder for ældre voksne i forbindelse med aktiv aldring, herunder frivilligt arbejde og fremme af innovative former for læring mellem generationerne og initiativer til at udnytte ældre menneskers viden, færdigheder og kompetencer til gavn for samfundet som helhed
- løsning af læringsbehov hos handicappede og mennesker i specifikke situationer, hvor de er udelukket fra læring, som f.eks. på hospitaler, plejehjem og i fængsler, og give dem tilstrækkelig vejledning

4. Styrkelse af voksnes kreativitet og innovation og deres læringsmiljøer

For at udvikle nye pædagogiske metoder og kreative læringsmiljøer i voksenuddannelse og for at fremme voksenuddannelse som et middel til at øge borgernes kreativitet og innovationsevne opfordres medlemsstaterne til at fokusere på:

- fremme af tilegnelsen af tværgående nøglekompetencer såsom at lære at lære, initiativ og iværksætterånd, kulturel bevidsthed og udtryksevne, navnlig ved at anvende den europæiske nøglekompetenceramme inden for voksenuddannelsessektoren
- styrkelse af den rolle, som kulturelle organisationer (såsom museer, biblioteker, osv.), civilsamfundet, sportslige organisationer og andre organer har som kreative og innovative rammer for ikke-formel og uformel voksenuddannelse
- bedre udnyttelse af it i forbindelse med voksenuddannelse som et middel til at udvide adgangen til og forbedre kvaliteten af udbuddet, f.eks. ved at udnytte nye muligheder for fjernundervisning og skabelse af e-læringsværktøjer og -platforme for at nå nye målgrupper, navnlig dem, der har særlige behov, eller som bor i fjernområder

For at understøtte ovennævnte prioriterede områder i overensstemmelse med de fire strategiske mål i »ET 2020«-rammen opfordres medlemsstaterne desuden til at bidrage til at forbedre indsamlingen, sammenligneligheden og analysen af oplysninger og data om voksenuddannelse på europæisk, nationalt, regionalt og lokalt plan:

5. Forbedring af videnbasen om voksenuddannelse og overvågning af voksenuddannelsessektoren

Medlemsstaterne opfordres til at fokusere på:

- aktiv deltagelse i og gennemførelse af centrale budskaber fra store internationale undersøgelser, f.eks. undersøgelsen om voksenundervisning (Adult Education Survey — AES), undersøgelsen om efter- og videreuddannelse (Continuing Vocational Training Survey — CVTS) og programmet for international vurdering af voksnes kompetencer (Programme for the International Assessment of Adult Competencies — PIAAC)
- indsamling af tilstrækkelige referencedata om for eksempel deltagelse, udbydere, finansiering, resultaterne og fordelene i bredere forstand ved læring for voksne og samfundet samt udvidelse af datadækningen til aldersgruppen over 64 i overensstemmelse med forlængelsen af arbejdslivet
- styrkelse af overvågning og vurdering af virkningerne af udviklingen og resultaterne i voksenuddannelsessektoren på europæisk, nationalt, regionalt og lokalt plan for en bedre udnyttelse af eksisterende instrumenter, hvor det er muligt
- intensivering af forskning og dybtgående analyse af spørgsmål vedrørende voksenuddannelse, udvidelse af spektret af forskningsaktiviteter til at omfatte nye områder og tilskyndelse til mere tværfaglig og fremadrettet analyse
- rapportering om voksenuddannelsespolitikker som en del af den fælles »ET 2020«-situationsrapport.